

- Ei riitä, että juhlapuheissa puhutaan naisen asemasta. Pitää olla kantia toimia heikompien puolesta, Lenita sanoo ja huomauttaa äänestäneensä viime vaaleissa miestä.

- Minä myös, sukupuoli ei riitä perusteeksi äänestämässä, Sofi sanoo.

Tuoreen selvityksen mukaan eduskunnassa 18 henkilöä on kokenut seksuaalista häirintää. Yllättikö tulos?

Sofi: - Ei, eduskuntahan on yhteiskunta pienoiskoossa.

Lenita: - Eduskunnan naiset ovat lälläreitä, jos eivät saa ukkoja pitämään käsiään taskussa. Jos joku alkaisi kähmiä minua, se olisi musta silmä saman tien.

Sofi: - Naiset on kasvatettu siihen, ettei kuulu lyödä, joten naiset eivät välttämättä reagoi edes itsepuolustuksessa.

Miksi seksuaalista häirintää kokeneet ovat aina naisia? Eikö miehiä häiritä lainkaan seksuaalisesti?

Sofi: - Jos mies saa turpaan kotoaan, siihenkin reagoidaan: mikset osaa laittaa akkaa kuriin.

Lenita: - Naiset sortuvat seksuaaliseen häirintään ehkä enemmän vain humalassa. Tämä on vain mutua.

Miten erotat flirttailun ja huulenheiton seksuaalisesta häirinnästä?

Sofi: - Se on itsestään selvää. **Lenita:** - Hyväntahtoiseen flirttailuun ei sisälly halveksuntaa. Kevyt flirttailu on taiteenlaji, se antaa harmalle päivälle kimallusta.

Sofi: - Suomalaiseen kulttuuriin ei ole sisäänrakennettu kohteliaisuutta. Jos saa kehuja kauniista vaatteesta, siihen vastataan, että tämä on vain vanha rähti. Kun kohteliaisuudet ovat luontevo osa elämää, flirtitkin tuntuvat luontevoilta.

Oletko itse kokenut seksuaalista häirintää?

Sofi: - Joitakin vuosia sitten läiskäisin silloista kansanedustajaa **Jukka Roosia** ravintolassa. Hän kävi takalistoani kiinni. Olin naiivi siinä, että kuvittelin olevan selvää, että jos kansanedustaja käyttäytyy sopimattomasti, se on väärin. Noh, eihän se ollutkaan niin selvää.

- Kun tajusin tapauksen olevan lööppimateriaalia, käsitin, miksi ahdistelun kohteeksi joutuvat naiset vaikevat mieluummin. En kadu asian esiin tuomista, mutta ymmärrän myös niitä, jotka vaikevat. Sitten min näitiä eduskunnan ahdistelutapauksia on tullut esille, ja harva ahdistelun kohde sanoo mitään omalla nimellään, koska sen katsotaan olevan

» **Minut on yritetty raiskata kaksi kertaa. Kun kysyin, mitä helvettiä sä luulet tekeväsi, vastaus oli: "En voinut hillitä itseäni".**

Lenita Airisto

leimaavaa - siis teon kohteen kannalta.

Lenita: - Minut on yritetty raiskata kaksi kertaa. Toinen oli merkittävä suomalainen mies, joka on jo haudassa. Toinen oli italialainen. Kumpikaan ei ollut väkivaltainen, mutta olin jo hyökkäysasennossa. Kun kysyin, mitä helvettiä sä luulet tekeväsi, vastaus oli: "En voinut hillitä itseäni".

Sofi: - Tuo lause toistuu miesten puheissa. Onko olemassa niin villin seksikkäitä miehiä, että he eivät pysty kontrolloimaan itseään? Jos tällainen hallitsematon seksuaalinen vietti olisi olemassa, raiskauksia tapahtuisi kesellä Mannerheimintietä. Naisia vedetään myös turpaan, kun ollaan kaksin, mutta ei esimerkiksi Hulluilla päivillä.

Onko raiskaus yhtään hyväksyttävää, jos nainen lähtee vapaaehtoisesti jatkoille?

Sofi: - Ei, mutta tervettä järkeä kannattaa käyttää. Ei ole hyvä sammuttaa puistonpenkille.

Lenita: - Ei tietenkään! Naisten kannattaa olla varovaisia. Alkoholi ei ole hyväksi terveydelle, ulkonäölle eikä turvallisuudelle. Sen rahan voi käyttää korkokenkiin.

Oletko suojautunut millään turvakeinoilla?

Sofi: - Jos asuisin omakotitalossa tai ensimmäisessä kerroksessa, hankisin turvajärjestelmän. Teininä kannoin mukanaani haarukkaa ja linkkuveistä, niitä ei tarvinnut käyttää.

Lenita: - Minulla on turvajärjestelmä, joka ulottuu autotalliin asti. En ole mikään hermoheikko, mutta olen monesti pelastautunut näkemällä ajoissa vaaran signaalit. On hyvä kehittää itessään eläimen vaisto.

Onko sukupuoliestasi ollut sinulle haittaa?

Sofi: - Hankala tietää, millaista elämäni olisi miehenä. Kirjailijoista noin puolet on nykyään naisia. Ennen naiskirjailijoilla oli vaikeampaa.

Lenita: - Sukupolveni on vienynt naisten voimaantumista eteenpäin.

- **SOFIN ROHKEUS**, joka on tehnyt minuun syvän vaikutuksen, tulee esille hänen ulkonäössäänkin. Sofista puuttuu nöyrysty ja muiden miellyttäminen, Lenita Airisto sanoo.

» **Naiset on kasvatettu siihen, ettei kuulu lyödä, joten naiset eivät välttämättä reagoi edes itsepuolustuksessa.**

Sofi Oksanen

Sofillakin on tietämättään ollut suuri merkitys naisille, kun hän on paljastunut täysveriseksi feministiksi.

Mitä hyötyä sukupuolestasi on ollut?

Sofi: - Tietyt keskustelunaiheet ovat naisille sallitumpia.

Lenita: - Kun ajattelee kaikkia kykyjäni, olen iloinen siitä, mikä olen tänä päivänä. Mitä olisinkaan, jos näillä valmiuksilla olisin ollut mies! En ole kuitenkaan ajatellut vaihtaa sukupuolta.

Kannattatko työelämään naiskiintiötä?

Sofi: - Periaatteessa en. Itsestäni tuntuisi hirveältä saada kiintiöpaikka.

Lenita: - Minä kannatan! Erityisesti kunnallispolitiikkaan, kun näen, miten vaikeata jo liike-elämässä naisen on saada ääntään kuuluville. Eivät miehet tuo kunnallispolitiikkaan lastenhoitoon liittyviä asioita. Puolet paikoista naisille!

Sofi: - Mutta tyttöjä ei kasvateta vielä suuntautumaan yhteiskunnalliseksi.

Onko mielestänne totta, että miehet vetävät suuria linjoja ja naiset keskittyvät pikkuasioihin?

Sofi: - Onko se sukupuolisidonnaista? Miehet jaksavat rassata jotakin pientä mutteria autossaan.

Lenita: - Molempia tarvitaan: suurien linjojen vetämisestä ja pikkuasioiden hoitamisesta. On hyvä muistaa, että piru vaanii pikkuseikoissa.

Kadehtivatko naiset todella toisiaan?

Sofi: - Tuskin enemmän kuin miehet toisiaan, mutta eri tavalla, eri asioista.

Lenita: - Mä en kadehdi Sofia! Naisten pitää ottaa toisistaan voimia ja mieltä, mitä toiselta voi oppia. Kun aikoinaan tapasin **Ella Erosen**, aloin opiskella Ellaa. Meistä tuli myös ystäviä. Päätin, että tätä rohkeutta on ahmittava. Jokaisella naisella pitäisi olla itseään vanhempi esikuva.

Suostuisitko tai olisitko suostunut olemaan kotona lasten takia?

Sofi: - Teen kotona töitä, mutta en jäisi kotiin pelkästään lapsia hoitamaan. Johtavissa asemassa olevilla miehillä on muuten usein suurperhe, mutta johtavassa asemassa olevilla naisilla on max kaksi lasta tai he ovat lapsettomia.

Lenita: - Perheen traditioihin ei ole kuulunut olla tekemättä töitä. Äitini oli klassinen pianisti, joka johti perhettä kuin orkesteria. Hän ei luopunut työstään ja lasten kasvatus kuului myös isällemme. Isän merkitys on korvaamaton tyttären itseturmalle. Minä olin isälleni aivan ihmeellinen epele.

Olet ravintolassa syömässä miehen kanssa. Mitä tapahtuu, kun lasku tulee pöytään?

Sofi: - Jos kyse olisi romanttisesta tapaamisesta ja olisimme taloudellisesti tasavertaisia, todennäköisesti mies maksaisi.

Lenita: - Riippuu kumpi on kutsuja. Saatan kutsua miehen syömään piikkiini - siis lounaalla. Illallisella mies maksaa. Kyse ei ole tasa-arvosta, se menee filisphojalla.

Mitä mieltä olet väittämästä, että naiset vaativat miehiltä herkkyyttä ja tasa-arvoista osallistumista kotitöihin, mutta rakastuvat renttuihin?

Sofi: - Renttuun voi rakastua, mutta eri asia on, kannattaako rentun kanssa elää ja ottaa asuntolainaa. Jos rakastuu renttuun, kyse voi olla omasta vapaudenkaipuusta.

Lenita: - Välipaloina ne menevät. On hyvä rakastua välillä renttuun, sillä siinä oppii tunnistamaan tietyt signaalit. Elämään oppii elämällä, ei kannata syyllistää itseään. Tässä iässä voin jo rehellillä näillä asioilla, minähän olen pari vuotta Sofia vanhempi.

Lenita Airisto, mikset ole halunnut avioitua uudelleen erottuasi aikoinaan Ingvar S. Melinistä?

- Avioliitonni oli hyvä liitto, mutta uudelleen naimisiin meneminen ei ole käynyt edes mielessäni. En sovi avioitumiseen, enkä näe naimisiin menemistä tarpeellisenä. Kosintoja tulee niin, ettei kaikkiin ehdi vastata. Muutama on vielä käsittelyn alla. Naisella on nykyään mahdollisuus itselliseen elämään.

Sofi Oksanen, miksi valitsit avioliiton?

- Olennaisin asia siinä on oikea ihminen. Jos kokee jonkun läheisimmäksi ihmisiksi, on hyvä, että hän on sitä myös juridisesti. Tänä päivänä ajatus avioliitosta viehättää naiskirjailijaa, naimisiin voi mennä ilman, että menettää uransa. +

